Centrum Saturni S̈ 5. G̈ 10 M̈ 29

¶ Centrum Saturni hoc modo. Ex Centro A per centrum Epicicli filum ducatur, quod in circulo G H I. Signa 5 grad. 10 min, 29 scindit, quæ Centrm Saturui uerum & æquatum, ad latitudinem, postea inquirendam necessarium docent.

Argumentum æquatum S̈ 9 G̈ 17 M̈ 52.

¶ Pro argumento uero & æquato habendo filum ut antea centri A per centrum epicicli trahatur, quo in loco autem inferiorem epiciclum intersecet nota, illa enim intersectio aux uera epicicli dicitur, quæ ubicunq; sit in epiciclo, semper ab ea numera secundum signorum epicicli ordinem Signa, gradus, & minuta usq; ad indicem Y, & habiturus es Argumentum uerum & æquatum, quale nnnc est Signorum 9 graduum 17 minu. 52.

¶ Passiones Saturni considerans, Epiciclum uidet meridionalem ascendentem in deferente. Inuenitur enim epiciclus inter uentrem meridionalem & caput draconis. Saturnum quoq; paulo ante stationem Secundam egressam, iamq; directum esse. Occidentalem insuper, quia Sol ad illum mouetur, eadem ratione diminutum lumine. Diminutũ quoq; numero, eo quod medii motus linea ueri motus lineã præcedat.

Exemplũ Regis. FERDINANDI.

¶ Idem placet & alia inductione manifestius reddere. Regis FERDINANDI natalis post sesquimillesimum tertius annus, dies Martii 10, Hora 8 minuta 47 antemeridiem. Dies uero 9 Hora 20 M̈ 47 antemeridiem, quod idem est, celebratur. Quod tempus si cum æqualitate dierum conferatur, dies erunt 9 Horæ 20 M̈ 39. Si cum diuersitate meridianorum comparatur, Dies 9. Horæ 21. M̈ 51 prodibunt, cum qua ultima æquatione motus stellarum aggredi licet. Radicem ergo medii motus Saturni ante omnia requiro, ad annum 1500 quæ est, grad. 6 M̈ 6 ♊, cui indicatorem M superpone, filum ad 2. annos in limbo rotæ tendo (duo em̃ anni sunt elapsi supra 1500) quo rursus M duco, posthac filum per 9 diem 21 horam 56 M̈ prope uerum in Mense Martio dirigo, quo denuo M indicem reponens, rotam instituto seruientem habeo. Secundi orbis indicem P augi Saturniæ, quam 4 enunciatum docuit, grad. 13. minut. 10 ♐ impone, sic & secundam rotam ad usum præsentem parauero. Quo peracto uideo quem gradum index M in circulo G H I teneat, vnde secundum lineam transeo ad circumferentiam, K L M. per punctum ibidem inuentum trahens filum æquantis è centro E, epiciclum cum suo centro, unaq; crucem ✠ inferioris epicicli filo subdens, ita epiciclũ inferiorem rectè pariter locatum habeo. Quibus locatis, radicem Argumenti ad 1500 ex tabula accipio, quæ est Signorum 8 grad. 23 minut. 53, illa quæro in Epiciclo inferiori, indicatoremq; Y minoris sc3 epicicli addo, filum insuper per secundum annum supremi epicicli tendens tanquam iam completum, iterumq; indicem Y. substituo. Vltimo filum 9 diei 21 hor. 56 minut. applico, indicemq; Y eidem iungo. Et perfectissimum ad tempus natiuum FERDINANDI Regis æquatorium conspicio. Ibi nunc an Saturnus, in opposito deferentis & epicicli, an in Statione, an directus, an retrogradus sit spectare licet.

Radix medii motus anni. 1500. S̈ 2 G̈ 6 M̈ 6.

Radix arg. me anni 1500 S̈ 8 G̈ 23 M̈ 53.

Verus locus ♄ est 28 G̈ 36 M̈ ♊.

¶ Fili Eextensio per stellam, in zodiaco 28 grad. 36 M̈ ♊, qui est uerus Saturni locus commonstrat. Si uero per centrum epicicli fit extensio eiusdem fili, tum, Centrum uerum & æquatum planetæ. Signa sc3 6 grad. 21 & 56 in circulo G H I. In epiciclo autem maiori, augem ueram ostendit, à qua auge si numeretur usq; ad indicem Y. Signa 8. grad. 21 M̈ 39 inuenientur, quæ Argumentum uerum & æquatum erũt. Quę duo postrema Centrum videlicet & argumentum æquata latitudinem Saturni postea dabunt.

Operatio ante Christi tempora.

¶ Quod si motum planetæ alicuius ex tribus dictis ante Christi tempora nosse cupias, obserua quot centenarios in proposito complectaris. Nam si anni ultra centenarios adiecti pauciores sint centum, addendum eis erit, donec centenarium efficient, nam Radices omnes centenariis solis respondent. Vltima ergo numeri summa in tabula radicum quæratur, cui ex aduerso sub inscriptione (ante Christum) Radix medii motus & argumenti per signa, gradus & minuta ponitur. Subtrahatur deinde tempus oppositum ab illis centum residuumque seruetur.

Obseruatio motus ♄ tempore Diluuii.

¶ Iam index M super radicem ponatur, filumq; A super annorũ residuum, &c̃. Simili modo in argumento inueniendo agatur. Compẽdiosa huius rei demonstratio sit hæc. Vt si desideres verum Saturni motum tempore Diluuii. Nomen Diluuii primo ex tabula temporali excerpendum erit, quod statim anno 3101 dies 219 secum hahet, qui numerus testatur Diluuium tanto natum Christum spatio præcessisse. Ad hoc tempus motũ Saturni adinuenturus, Radicem medii motus ante Christum ad annum 3200 eligat, quæ ostendit grad. 9 minut. 51 ♍. Subducat nunc annos 3101 cum 219 diebus à 3200. annis, resilient 98 anni 14 dies, qni numerus in 27 usq; Maii diem procedit.

¶ Index M radicem sc3 grad. 9 minut. 51 ♍ teneat. Filum autẽ 98 annum, ostensore rursus sub illud ducto, amplius filum super 27. diem Maii ponatur, indice M denuo sub idem posito, Et sic orbis ille Diluuii temporibus conuenit. M indice medium motum Saturni in Zodiaco, uidelicet grad. 13 minut. 39 ♑ referente. Similiter cum argumento fiat, & uerus Saturni motus habebitur. Consimili modo in aliis quoq; Christi præcedentib. annis operandum esse admonemus.

♄ in G̈ 13 39 ♑ tem te Diluuii.

ENVNCTIATVM SEPTIMVM.

¶ Facillima simul & promptissima latitudinis Saturni, id est, distantiæ eius ab ecliptica agnitio.

DEPREHENSVRVS LATITVdinem Saturni per instrumentum seqns partes, membra, diuisionesue eiusdẽ probè cognoscat præhortor. Principio igitur occurrunt dictiones duæ in limbo exteriori, sc3 CENTRVM SATVRNI per quas significatur Centrum Saturni in hoc exteriori circulo numerari, filumq; desuper aptari oportere, à decimo namq; gradu quarti signi usq; ad 10 gradum decimi signi quærenda sunt signa gradusq; in exteriori circulo. Vbi uero centrum minus est 4 Signis & 10 gradibus, & maius 10 Signis totidẽq; gradib. ex interiori limbo sumi debet. Linea sequit̃ deinde à B usq; C. Centrum uersus secta in 6 Signa sursum, in alia sex deorsum computando, cui in scriptum uides ARGVMENTVM AEQVATVM. Latitudinem itaq; Saturni intellecturus, super lineam B C filum in Centro A fixum dirigat, Margaritam uero argumento æquato applicet, ducaturque filum in lymbo tam diu quoad Signum gradũ, & minutum Centri ueri & æquati planetæ uerè signet, ita unio ueram Saturni latitudinem in arẽa instrumenti ostendit. In dextra medietate meridionalem, in sinistra septentrionalem, latitudinum alteram S, alteram M prope Eclipticam designat. Quodsi margarita lineam G tangat, latitudo meridionalis unius gradus, Si I duorũ, Si L trium est. Rursus si F lineam tum latitudo Septentrionalis 1. grad. Si H duos, si K tres complectitur. Reliquæ lineæ omnes per 5. minuta.

Latitudi[…] seruatio.

HOC SI NONDVM SATIS

asſequeris. Ecce tibi lucidius exemplar.

¶ In priori Exemplo Imperatorio, Centrum Saturni uerum erat signorum 5 grad. 10 minut. 27. Argumentum uero æquatum Signa 9 G 17 minut. 52. Nunc si iuxta iam tradita latitudinem Saturni inuestiges, unio lineam I incidit, quæ duos gradus ab ecliptica Saturnum eo tempore distasse manifestat meridiem uersus, quod per M literam intelligitur.

Exemplũ C[…] ROLI Im[…] peratoris.

¶ Appellatur etiam meridionalis ascendens, quoniam Vnio insequentibus diebus Eclipticæ, id est, lineæ D. E. incumbit, id quod in lymbo exteriori (in quo centrum ad præsens numeratur) apparet, quando signorum ordo graduumq; Centri æquati Eclipticam uersus, non autem ab illa computatur. Quam primum uero Centrum æquatum signorum 7 fuerit & 11 minut. 12 graduum tum septentrionalis ascendeus uocabitur.

EXEMPLVM REGIS FERDINANDI.

¶ Vltra Imperatorium docũmen regium quoq; accipe. FERDINANDI natiuitate, ut prædictum est, Centrum Saturni Signorum 6. grad. 21 minut. 56 fuit. Argumentum Signorum 8 grad. 21. minut. 39, quærenti iam iuxta præcepta latitudinem Saturni gradus 0 cum minutis 47 meridianis apparet. Hoc est 9 linearum à linia D E uersus G. Quandoquidem uero, filum magis ac magis eclipticam uersus lineam sc3 D E mouetur, manifestum fit latitudinem subinde minui, eoq; Saturnum meridionalem descendentem dici. Considerato autem diligentius in deferente epicicli loco, inuenitur idem inter uentrem meridionalem & caput draconis, quo Circa Saturnus meridionalis quoq; ascendens uocatur, ita uno momẽo diuersa idem planeta, alterum latitudinis, alterum deferentis nomine dicitur.

Exemplum FERDI NAND[…]

